

Laidiens: **13.07.2018., Nr. 138**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2018/138.1**

Ministru kabineta noteikumi Nr. 417

Rīgā 2018. gada 10. jūlijā (prot. Nr. 32 55. §)

Industriālās drošības sertifikātu noteikumi

*Izdoti saskaņā ar likuma "Par valsts noslēpumu"
7. panta otro un piekto daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka industriālās drošības sertifikāta (turpmāk – sertifikāts) pieteikuma iesniegšanas kārtību, iesniedzamo dokumentu sarakstu, termiņus, sertifikāta izsniegšanas, uzskaites, izmantošanas, kategoriju maiņas vai anulēšanas kārtību, kā arī valsts noslēpuma aizsardzības organizāciju sertifikāta izmantošanas laikā.
2. Noteikumos lietoti šādi termini:
 - 2.1. NATO vai ES sertifikāts – fiziskai personai izsniegts dokuments, kas apliecina personas tiesības pieejai Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (turpmāk – NATO) vai Eiropas Savienības (turpmāk – ES) klasificētajai informācijai;
 - 2.2. labuma guvējs – fiziska persona, kura tiešas vai netiešas līdzdalības veidā ietekmē komersantu, nosakot tā darbību, kā arī saņem no komersanta darbības materiālu labumu;
 - 2.3. klasificētās informācijas valdītājs – valsts vai pašvaldības institūcija, tās struktūrvienība vai valsts kapitālsabiedrība, kuras darbības nodrošināšanai nepieciešams radīt vai izmantot valsts noslēpumu vai ES un NATO klasificēto informāciju;
 - 2.4. pasūtītājs – valsts vai pašvaldības institūcija, tās struktūrvienība vai komersants, kas veic iepirkumu klasificētās informācijas valdītāja interesēs;
 - 2.5. iepirkums – komersantu atlase, lai noslēgtu iepirkuma līgumu ar pasūtītāju;
 - 2.6. pretendents – komersants, kas piedalās iepirkumā, kura rezultātā noslēgtā iepirkuma līguma izpildei ir nepieciešams sertifikāts;
 - 2.7. apakšuzņēmējs – pretendenta nolīgta persona vai savukārt tās nolīgta persona iepirkumā paredzēto darbu veikšanai;
 - 2.8. slepenības režīma pārvaldnieks – par valsts noslēpuma, ES, NATO un ārvalstu klasificētās informācijas drošību un slepenības režīma ieviešanu un ievērošanu komersantā atbildīgā persona;

2.9. komersanta iekšējā drošības politika – normatīvajos aktos noteikto valsts noslēpuma, NATO vai ES klasificētās informācijas aizsardzības prasību, iekšējās kārtības un drošības procedūru kopums.

3. Valsts noslēpuma, NATO vai ES klasificētās informācijas izmantošana ir pamatota komersanta darbinieka nepieciešamība iepazīties, radīt vai apsargāt valsts noslēpumu, NATO vai ES klasificēto informāciju vai iekļūt telpā, telpu grupā un tai apkārt esošajā teritorijā, kurā noteikts specifisks drošības režīms. Specifisks drošības režīms ir noteikts ārējā vai iekšējā normatīvajā aktā.

4. Sertifikātus iedala šādās kategorijās:

4.1. pirmās kategorijas sertifikāts, kas apliecina komersanta tiesības pretendēt uz pasūtījuma izpildi, kur nepieciešams izmantot sevišķi slepenus valsts noslēpuma objektus ("SEVIŠĶI SLEPENI");

4.2. pirmās kategorijas sertifikāts, kas apliecina komersanta tiesības pretendēt uz pasūtījuma izpildi, kur nepieciešams izmantot sevišķi slepenu NATO informāciju ("NATO COSMIC TOP SECRET");

4.3. pirmās kategorijas sertifikāts, kas apliecina komersanta tiesības pretendēt uz pasūtījuma izpildi, kur nepieciešams izmantot sevišķi slepenu ES informāciju ("EU TOP SECRET"/"TRÈS SECRET UE");

4.4. otrās kategorijas sertifikāts, kas apliecina komersanta tiesības pretendēt uz pasūtījuma izpildi, kur nepieciešams izmantot slepenus valsts noslēpuma objektus ("SLEPENI");

4.5. otrās kategorijas sertifikāts, kas apliecina komersanta tiesības pretendēt uz pasūtījuma izpildi, kur nepieciešams izmantot slepenu NATO informāciju ("NATO SECRET");

4.6. otrās kategorijas sertifikāts, kas apliecina komersanta tiesības pretendēt uz pasūtījuma izpildi, kur nepieciešams izmantot slepenu ES informāciju ("EU SECRET"/"SECRET UE");

4.7. trešās kategorijas sertifikāts, kas apliecina komersanta tiesības pretendēt uz pasūtījuma izpildi, kur nepieciešams izmantot konfidenciālus valsts noslēpuma objektus ("KONFIDENCIĀLI");

4.8. trešās kategorijas sertifikāts, kas apliecina komersanta tiesības pretendēt uz pasūtījuma izpildi, kur nepieciešams izmantot konfidenciālu NATO informāciju ("NATO CONFIDENTIAL");

4.9. trešās kategorijas sertifikāts, kas apliecina komersanta tiesības pretendēt uz pasūtījuma izpildi, kur nepieciešams izmantot konfidenciālu ES informāciju ("EU CONFIDENTIAL"/"CONFIDENTIEL UE").

II. Sertifikāta pieteikuma iesniegšanas kārtība

5. Lai saņemtu sertifikātu, komersants Satversmes aizsardzības birojā (turpmāk – nacionālā drošības iestāde) iesniedz pieteikumu (pielikums) un normatīvajos aktos noteiktos dokumentus speciālās atļaujas pieejai valsts noslēpumam (turpmāk – speciālā atļauja) saņemšanai šo noteikumu 25. punktā minētajām personām.

6. Nacionālā drošības iestāde informē komersantu par valsts drošības iestādi, kas veiks tā speciālo pārbaudi (turpmāk – pārbaude).

7. Valsts drošības iestādei ir tiesības rakstveidā pieprasīt komersantam iesniegt papildu informāciju. Minēto informāciju komersants iesniedz mēneša laikā pēc pieprasījuma saņemšanas vai valsts drošības iestādes norādītajā termiņā. Ja objektīvu iemeslu dēļ minēto termiņu nav iespējams ievērot, komersants par to informē valsts drošības iestādi. Šajā gadījumā valsts drošības iestāde var lemt par informācijas iesniegšanas termiņa pagarinājumu.

8. Ja komersantam ir derīgs sertifikāts un tas ir nepieciešams arī turpmāk, komersants deviņus mēnešus pirms esošā sertifikāta derīguma termiņa beigām nacionālajā drošības iestādē atkārtoti iesniedz pieteikumu.

III. Kārtība, kādā komersants sniedz informāciju par izmaiņām pieteikumā sertifikāta saņemšanai

9. Ja sertifikāta izmantošanas laikā ir notikušas izmaiņas pieteikuma veidlapas 1., 3., 4., 9., 13., 14., 15., 16., 17., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29., 30. un 32. punktā norādītajā informācijā, komersants mēneša laikā par to rakstveidā informē valsts drošības iestādi, kas veic komersanta pārbaudi.

10. Ja sertifikāta izmantošanas laikā komersants vēlas mainīt dalībnieku, valdes vai padomes locekli, tas nacionālajā drošības iestādē iesniedz attiecīgo pieteikumā norādīto informāciju par personu, kura turpmāk būs komersanta dalībnieks, valdes, padomes loceklis, un pēc valsts drošības iestādes veiktās pārbaudes saņem nacionālās drošības iestādes rakstveida atzinumu par sertifikāta saglabāšanas iespēju.

11. Nacionālā drošības iestāde šo noteikumu 10. punktā minēto atzinumu sniedz mēneša laikā pēc normatīvajos aktos noteikto pārbaudžu veikšanas.

12. Ja komersants neizpilda šo noteikumu 10. punktā minētās prasības, veic izmaiņas dalībnieku, valdes vai padomes locekļu sastāvā, nesaņemot šo noteikumu 10. punktā minēto atzinumu, vai veic izmaiņas, saņemot atzinumu, ka dalībnieka, valdes vai padomes locekļa maiņas gadījumā sertifikāts var tikt anulēts, tas var būt par pamatu apšaubīt komersanta uzticamību un spēju saglabāt valsts noslēpumu.

13. Komersants piecu darbdienu laikā pēc līguma noslēgšanas iesniedz valsts drošības iestādē, kas ir veikusi komersanta pārbaudi, informāciju par līgumu, kas noslēgts, izmantojot sertifikātu.

IV. Pārbaudes veikšanas termiņš, tā pagarināšana un apturēšana

14. Pārbaudi uzsāk pēc šo noteikumu 5. un 7. punktā minētās informācijas saņemšanas. Valsts drošības iestāde pēc šo noteikumu 7. punktā minētās informācijas iesniegšanas termiņa beigām nosūta komersantam paziņojumu par pārbaudes izbeigšanu, ja komersants noteiktajā termiņā nav iesniedzis šo noteikumu 7. punktā minēto informāciju. Komersants pieteikumu atkārtoti var iesniegt ne agrāk kā gadu pēc paziņojuma saņemšanas par pārbaudes izbeigšanu.

15. Komersanta pārbaudes termiņa skaitījums sākas pēc visu pārbaudes veikšanai nepieciešamo dokumentu saņemšanas.

16. Pārbaudi veic sešu mēnešu laikā.

17. Ja objektīvu iemeslu dēļ šo noteikumu 16. un 34. punktā minēto termiņu nav iespējams ievērot, valsts drošības iestādes vadītājs pārbaudes termiņu var pagarināt par trim mēnešiem. Ja nepieciešama ilgstoša faktu konstatācija, nacionālās drošības iestādes vadītājs pārbaudes termiņu var pagarināt vēl par trim mēnešiem.

18. Ja pārbaudes laikā rodas nepieciešamība saņemt papildu informāciju no ārvalstīm, valsts drošības iestāde šo noteikumu 16. punktā minētā termiņa skaitījumu aptur līdz informācijas saņemšanas dienai.

19. Par pārbaudes termiņa pagarināšanu vai termiņa apturēšanu valsts drošības iestāde rakstveidā informē komersantu.

20. Ja pārbaudes laikā notiek izmaiņas komersanta dalībnieku, valdes vai padomes locekļu vai citu paraksttiesīgo personu sastāvā, šo noteikumu 16. un 34. punktā minēto termiņu sāk skaitīt no jauna.

21. Nacionālās drošības iestādes vadītājs mēneša laikā pēc pārbaudes pabeigšanas pieņem lēmumu par sertifikāta izsniegšanu, atteikumu izsniegt sertifikātu vai sertifikāta anulēšanu.

22. Šo noteikumu 25. punktā minēto personu pārbaude speciālās atļaujas, NATO vai ES sertifikāta saņemšanai notiek komersanta pārbaudes ietvaros. Lēmumu par speciālās atļaujas, NATO vai ES sertifikāta izsniegšanu minētajām personām pieņem, ja komersantam ir spēkā esošs sertifikāts.

23. Lēmumu par sertifikāta izsniegšanu uz jaunu termiņu vai par atteikumu izsniegt sertifikātu uz jaunu termiņu pieņem līdz esošā sertifikāta derīguma termiņa beigām, ja pieteikums ir iesniegts šo noteikumu 8. punktā minētajā termiņā.

24. Ja komersants nokavē šo noteikumu 8. punktā minēto termiņu, valsts drošības iestāde pārbaudi veic šo noteikumu 14.–21. punktā noteiktajā kārtībā un informē komersantu, kā arī pasūtītāju, ar kuru komersantam ir spēkā esošs līgums, izmantojot sertifikātu, par sertifikāta derīguma termiņa beigu datumu un to, ka sertifikāts uz jaunu termiņu komersantam var netikt izsniegts līdz esošā sertifikāta derīguma termiņa beigām.

V. Sertifikāta izsniegšana

25. Komersantam izsniedz sertifikātu, ja visas turpmāk minētās personas – tā dalībnieks (ja tas ir fiziska persona), valdes un padomes loceklis, paraksttiesīgā persona, labuma guvējs un slepenības režīma pārvaldnieks – atbilst normatīvajos aktos noteiktajiem kritērijiem speciālās atļaujas saņemšanai, kā arī NATO vai ES sertifikātu saņemšanai, ja komersantam nepieciešams izmantot NATO vai ES klasificēto informāciju.

26. Ja tā komersanta dalībnieks vai labuma guvējs, kurš pretendē uz sertifikāta saņemšanu, atbilst kritērijiem, kas nosaka liegumu saņemt speciālo atļauju vai ir pamatojums atteikumam izsniegt sertifikātu vai to anulēt, tas var būt par pamatu apšaubīt komersanta uzticamību un spēju saglabāt valsts noslēpumu.

27. Nacionālā drošības iestāde rakstveidā informē komersantu par pieņemto lēmumu.

28. Nacionālās drošības iestādes sagatavotajā sertifikātā norāda:

28.1. kategoriju atbilstoši šo noteikumu 4. punktam;

28.2. norādi par atļauju komersanta telpās glabāt valsts noslēpumu, NATO un ES klasificēto informāciju.

29. Valsts drošības iestāde sertifikātu izsniedz komersanta pilnvarotai personai, kas ar parakstu apliecina sertifikāta saņemšanu.

30. Sertifikātu izsniedz uz noteiktu termiņu, ne ilgāku par pieciem gadiem.

31. Komersants var saņemt sertifikātu NATO vai ES klasificētās informācijas izmantošanai, ja tas iepriekš ir saņēmis attiecīgās kategorijas sertifikātu valsts noslēpuma izmantošanai.

32. Ja saistībā ar iepirkuma izpildi komersantam nepieciešams izmantot citas klasifikācijas pakāpes informāciju, nekā to paredz izsniegtais sertifikāts, vai saņemt cita veida sertifikātu, komersants iesniedz nacionālajā drošības iestādē iesniegumu par attiecīga sertifikāta izsniegšanu.

33. Komersants var saņemt citas kategorijas sertifikātu, ja:

33.1. komersants iesniegumā ir rakstveidā pamatojis nepieciešamību iepirkuma līguma izpildē izmantot citas klasifikācijas informāciju;

33.2. komersants ir apliecinājis gatavību nodrošināt normatīvajos aktos noteiktos attiecīgās pakāpes valsts noslēpuma, NATO vai ES klasificētās informācijas aizsardzības pasākumus;

33.3. valsts drošības iestāde, kas veic komersanta pārbaudi, ir pārliecinājusies, ka komersants ir izpildījis normatīvajos aktos noteiktos attiecīgās pakāpes valsts noslēpuma, NATO vai ES klasificētās informācijas aizsardzības pasākumus.

34. Pārbaudi saistībā ar citas kategorijas sertifikāta izsniegšanu valsts drošības iestāde veic triju mēnešu laikā pēc visu pārbaudes veikšanai nepieciešamo dokumentu saņemšanas.

35. Izsniegto sertifikātu uzskaiti veic nacionālā drošības iestāde, kas sertifikātam piešķir numuru un to reģistrē uzskaites žurnālā. Sertifikātu, kas nav derīgs, komersants nodod tai valsts drošības iestādei, kura sertifikātu izsniegusi.

VI. Sertifikāta izmantošana

36. Sertifikāta izmantošanas laikā komersantā ir norīkots valsts drošības iestādes apstiprināts slepenības režīma pārvaldnieks, kurš:

36.1. ir Latvijas Republikas pilsonis;

36.2. ir komersanta amatpersona vai darbinieks, kurš uz rakstveida rīkojuma pamata atbild par slepenības režīma nodrošināšanu un ir tiešā vadošās komersanta amatpersonas pakļautībā;

36.3. ir komersanta kontaktpersona starp komersantu un valsts drošības iestādi, kas veic komersanta pārbaudi;

36.4. pilnā apjomā saņem no komersanta šo noteikumu 9. un 10. punktā minēto informāciju un iesniedz to valsts drošības iestādē, kas veic komersanta pārbaudi;

36.5. pārzina normatīvos aktus valsts noslēpuma, NATO un ES klasificētās informācijas aizsardzības jomā un ir atbildīgs:

36.5.1. par komersanta iekšējās drošības politikas izveidi un ieviešanu;

36.5.2. par to darbinieku regulāru (ne retāk kā reizi gadā) instruktāžu (to dokumentējot), tai skaitā komersanta valdes un padomes locekļu un paraksttiesīgo personu instruktāžu, kuras ir saņēmušas speciālo atļauju, NATO vai ES sertifikātu, jautājumos par valsts noslēpuma, NATO un ES klasificētās informācijas aizsardzības prasībām;

36.5.3. par regulāru (ne retāk kā reizi gadā) komersanta iekšējo drošības procedūru pārbaūžu veikšanu, risku novērtēšanu un, ja nepieciešams, apdraudējuma novēršanu, par pārbaudes rezultātiem iesniedzot pārskatu komersanta vadībai;

36.5.4. par to darbinieku instruktāžu (to dokumentējot), tai skaitā komersanta valdes un padomes locekļu un paraksttiesīgo personu instruktāžu, kurām tiek anulēta speciālā atļauja, NATO vai ES sertifikāts, jautājumos par personas atbildību un pienākumu aizsargāt tai zināmo valsts noslēpumu, NATO un ES klasificēto informāciju arī pēc speciālās atļaujas nodošanas un darba tiesisko attiecību izbeigšanas;

36.6. nekavējoties informē valsts drošības iestādi, kas veic komersanta pārbaudi, par iespējamiem valsts noslēpuma, NATO un ES klasificētās informācijas drošības riskiem un pārkāpumiem klasificētās informācijas aizsardzības jomā;